

Emulátor ARMv6 procesoru pro emulaci prostředí Raspberry Pi

Bc. Jakub Šilhavý

vedoucí práce: Ing. Martin Úbl

Katedra informatiky a výpočetní techniky
Fakulta aplikovaných věd
Západočeská univerzita v Plzni

17. 06. 2024

Cíl práce

- návrh a implementace emulátoru platformy **Raspberry Pi Zero**
 - emulace instrukcí procesoru ARM1176JZF-S (ARMv6)
 - emulace základních periferií µC BCM2835 (GPIO, Mini_UART, BSC, ...)

① vzdělávací účely

- vizualizace principů OS
- embedded vývoj

② testování a ladění SW

③ prototypování HW

- připojení externích periferií
- návrh vlastního systému

Figure 1: Raspberry Pi Zero

- použití **KIV-RTOS** pro ověření správnosti výsledného emulátoru

Figure 2: ARM aplikace

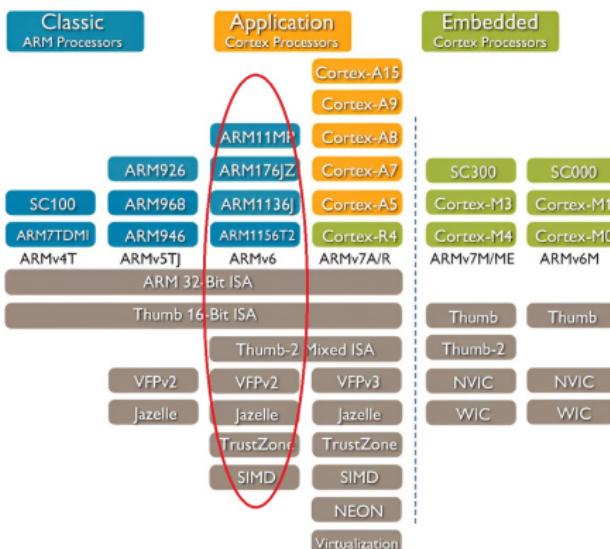

Figure 3: ARM CPU roadmap

- vhodné pro seznámení se s programováním v JSA
 - vizualizace, ladění programu
- floating-point instrukce
- platformová nezávislost

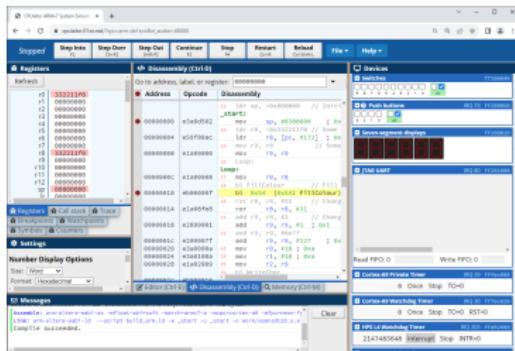

Figure 4: ▶ CPUlator

Omezení

- emulace pouze CPU (ne celého SoC)
- minimální podpora pokročilých systémových operací
 - ⇒ nevhodné pro testování principů OS
- limitovaná podpora připojení externích periferií

- podpora různých architektur
 - x86, MIPS, ARM, ...
- připojení externího debuggeru
- plná podpora systémových oprací

Figure 5: ▶ QEMU

Omezení

- emulace pouze CPU (ne celého SoC)
- limitovaná podpora připojení externích periferií
- `_start` symbol očekáván na adresu 0x00010000 (ARM)
 - ⇒ nekompatibilita s *first-stage BL Rpi0* (0x00008000)
- problémy se `systimer`

ARM1176JZF-S

- ARMv6 instrukce
- přepínání režimů CPU
- ALU, MAC a MMU (+ TLB)
- vyjímky a přerušení
- podpora ko-procesorů
 - CP15, CP10
- systémová sběrnice

BCM2835

- RAM
- interrupt controller
- ARM timer
- TRNG
- GPIO
- BSC_1 (I^2C)
- AUX (Mini_UART)
- debug monitor*

-
- cílem bylo emulovat nejčastěji používané periferie
 - dekompoziční návrh architektury
 - ⇒ snadné rozšíření o další periferie

- jednotné rozhraní pro externí periferie (připojeny přes GPIO)
- načtené při inicializaci jako sdílené knihovny (.dll, .so)
 - možnost načtení vícero instancí (např. led.dll)
- nezávislé na toolchainu jádra emulátoru

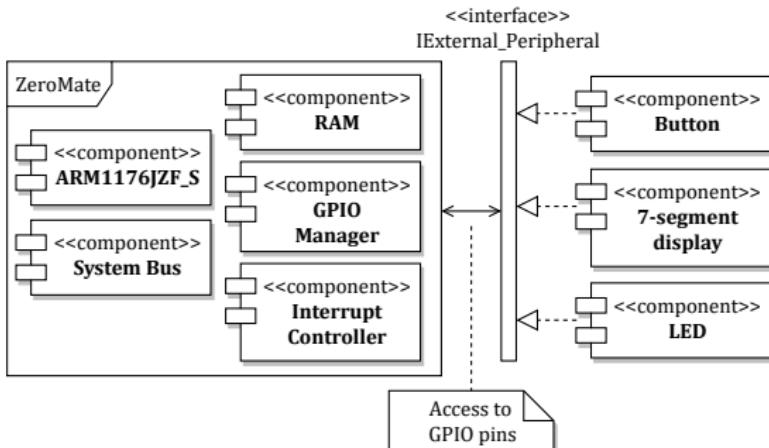
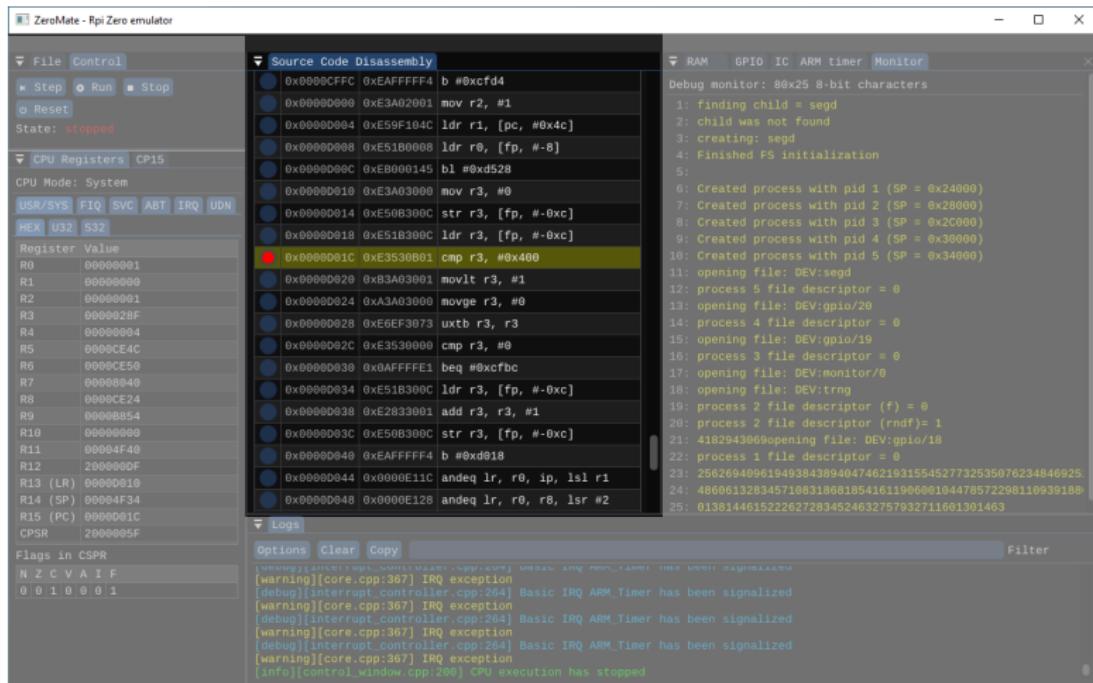
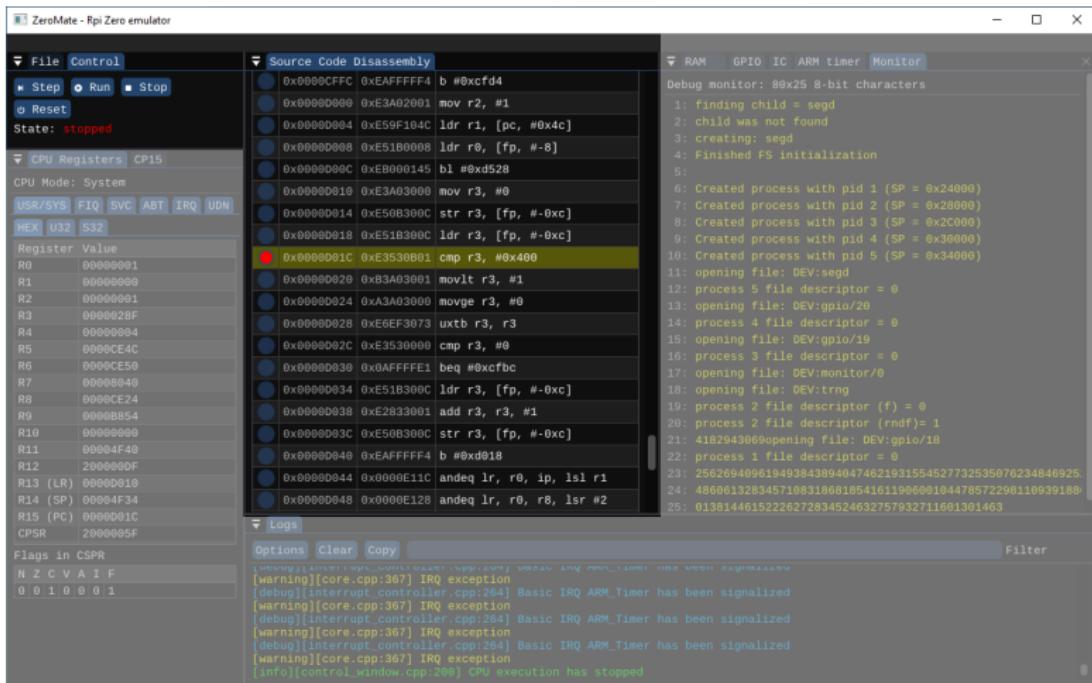

Figure 6: Rozhraní externích periferií

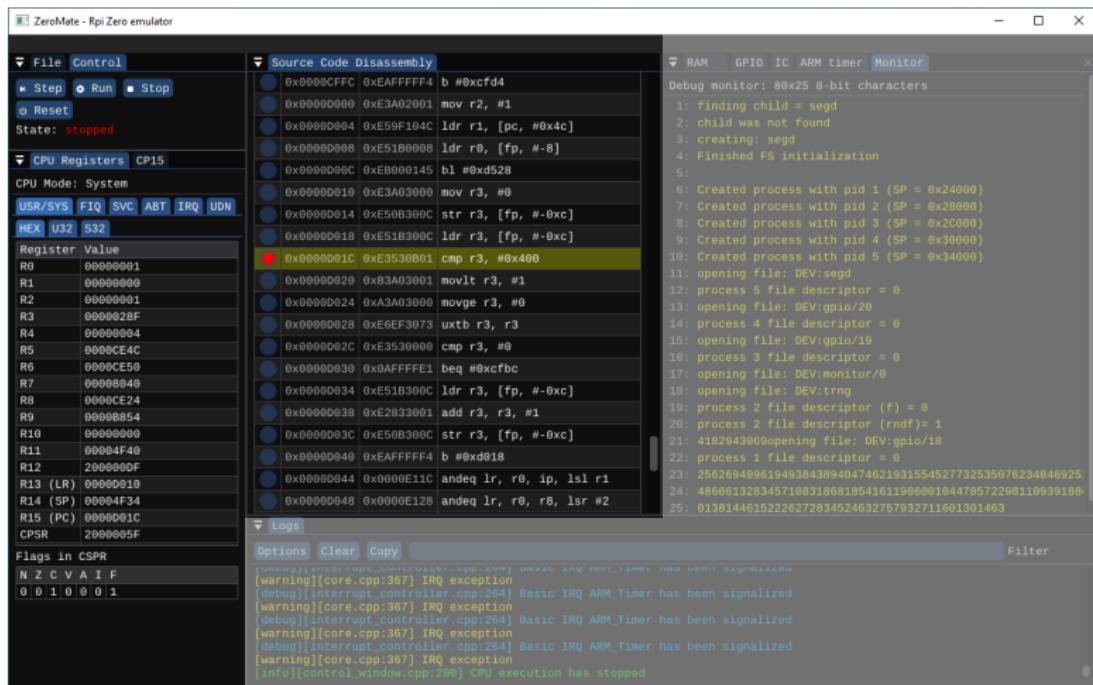
ZeroMate - uživatelské rozhraní

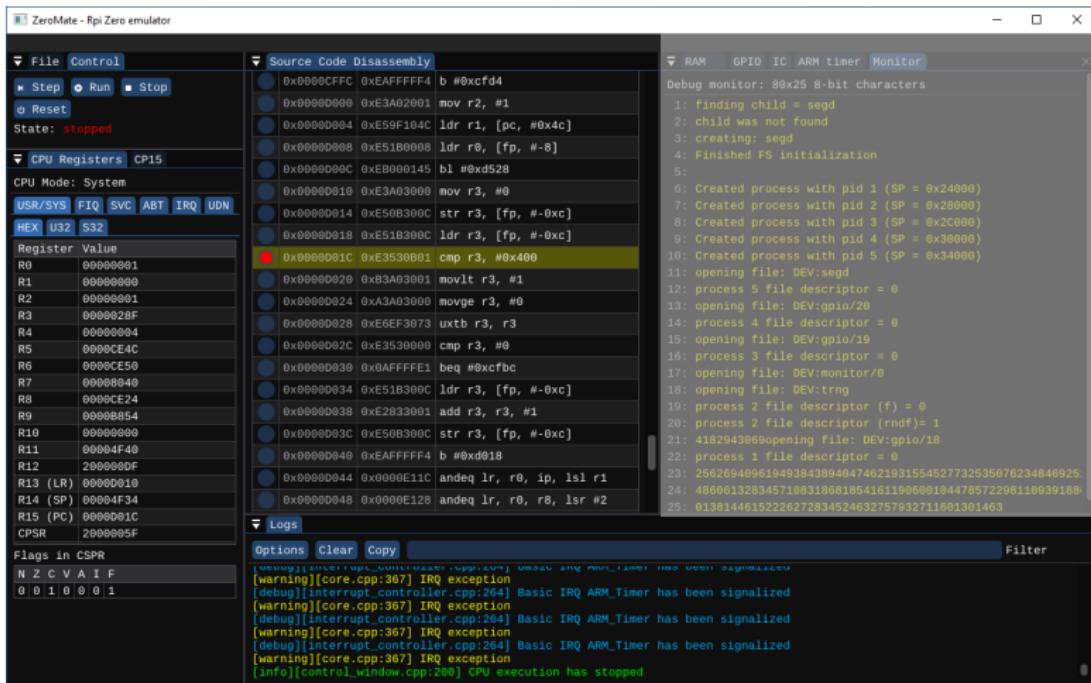
ZeroMate - uživatelské rozhraní

ZeroMate - uživatelské rozhraní

ZeroMate - uživatelské rozhraní

ZeroMate - uživatelské rozhraní

ZeroMate - Rpi Zero emulator

File Control

- Step
- Run
- Stop

Reset

State: stopped

CPU Registers CP15

CPU Mode: System

USR/SYS	FIQ	SVC	ABT	IRQ	UDN
HEX	U32	S32			
Register Value					
R0	00000001				
R1	00000000				
R2	00000001				
R3	000002BF				
R4	00000004				
R5	0000CE4C				
R6	0000CE50				
R7	00008B40				
R8	0000CE24				
R9	0000B854				
R10	00000000				
R11	00004F40				
R12	2000000F				
R13 (LR)	00000010				
R14 (SP)	00004F34				
R15 (PC)	0000001C				
CPSR	2000005F				
Flags in CPSR					
N	Z	C	V	I	F
0	1	0	0	1	1

Source Code Disassembly

```

0x000000FFC 0xEFFFFF4 b #0xfcfd4
0x000000001 0xE3A02001 mov r2, #1
0x000000004 0xE59F104C ldr r1, [pc, #0x4c]
0x000000008 0xE51B0008 ldr r0, [fp, #-8]
0x000000015 0xEB000145 bl #0xd528
0x000000018 0xE3A03000 mov r3, #0
0x000000014 0xE50B300C str r3, [fp, #-0xc]
0x000000018 0xE51B300C ldr r3, [fp, #-0xc]
0x000000001C 0xE3530001 cmp r3, #0x400
0x000000020 0xB3A03001 movlt r3, #1
0x000000024 0xA3A03000 movge r3, #0
0x000000028 0xE6EF3073 uxtb r3, r3
0x00000002C 0xE3530000 cmp r3, #0
0x000000030 0x0AFFFE11 beq #0xcfcfc
0x000000034 0xE51B300C ldr r3, [fp, #-0xc]
0x000000038 0xE2B33001 add r3, r3, #1
0x00000003C 0xE50B300C str r3, [fp, #-0xc]
0x000000040 0xEAFFFFF4 b #0xd018
0x000000044 0x0000E11C andeq lr, r0, ip, lsl r1
0x000000048 0x0000E128 andeq lr, r0, r0, lsr #2

```

RAM GPIO IC ARM timer Monitor

```

Debug monitor: 0x25 8-bit characters
1: finding child = segd
2: child was not found
3: creating: segd
4: Finished FS initialization
5:
6: Created process with pid 1 (SP = 0x24000)
7: Created process with pid 2 (SP = 0x28000)
8: Created process with pid 3 (SP = 0x2C000)
9: Created process with pid 4 (SP = 0x30000)
10: Created process with pid 5 (SP = 0x34000)
11: opening file: DEV:segd
12: process 5 file descriptor = 0
13: opening file: DEV:gpio/20
14: process 4 file descriptor = 0
15: opening file: DEV:gpio/19
16: process 3 file descriptor = 0
17: opening file: DEV:monitor/0
18: opening file: DEV:trng
19: process 2 file descriptor (f) = 0
20: process 2 file descriptor (rndf)= 1
21: 4182943060Opening file: DEV:gpio/18
22: process 1 file descriptor = 0
23: 2562694096194938438940474621931554527732535076234846925
24: 466061328345710831868185416119060104478572298110939188
25: 0136144615222672834524632757932711601301463

```

Logs

```

[warning][core.cpp:367] IRQ exception
[debug][interrupt_controller.cpp:264] Basic IRQ ARM_Timer has been signaled
[warning][core.cpp:367] IRQ exception
[debug][interrupt_controller.cpp:264] Basic IRQ ARM_Timer has been signaled
[warning][core.cpp:367] IRQ exception
[debug][interrupt_controller.cpp:264] Basic IRQ ARM_Timer has been signaled
[warning][core.cpp:367] IRQ exception
[info][control_window.cpp:208] CPU execution has stopped

```

Filter

ZeroMate - externí periferie

ZeroMate - Rpi Zero emulator

File Control

- Step • Run ■ Stop
- Reset

State: stopped

CPU Registers CP15

CPU Mode: System

USR/SYS	FIQ	SVC	ABT	IRQ	UDN
HEX	V32	S32			
Register Value					
R0	00000001				
R1	00000000				
R2	00000001				
R3	000002BF				
R4	00000004				
R5	0000CE4C				
R6	0000CE50				
R7	00008B40				
R8	0000CE24				
R9	0000B854				
R10	00000000				
R11	00004F40				
R12	2000000F				
R13 (LR)	00000010				
R14 (SP)	00004F34				
R15 (PC)	0000001C				
CPSR	2000005F				

Flags in CPSR

N	Z	C	V	A	I	F
0	1	0	0	1	1	0

Source Code Disassembly

```

0x00000CFFC 0xEFFFFF4 b #0xfcfd4
0x00000000 0xE3A02001 mov r2, #1
0x00000004 0xE59F104C ldr r1, [pc, #0x4c]
0x00000008 0xE51B0008 ldr r0, [fp, #-8]
0x00000014 0xE8000145 bl #0xd528
0x00000018 0xE3A03000 mov r3, #0
0x00000014 0xE50B300C str r3, [fp, #-0xc]
0x00000018 0xE51B300C ldr r3, [fp, #-0xc]
0x0000000C 0xE3530001 cmp r3, #0x400
0x00000020 0xB3A03001 movlt r3, #1
0x00000024 0xA3A03000 movge r3, #0
0x00000028 0xE6EF3073 uxtb r3, r3
0x0000002C 0xE3530000 cmp r3, #0
0x00000030 0x0AFFFE11 beq #0xcfcfc
0x00000034 0xE51B3001 ldr r3, [fp, #-0xc]
0x00000038 0xE2833001 add r3, r3, #1
0x0000003C 0xE50B300C str r3, [fp, #-0xc]
0x00000040 0xEAFFFFF4 b #0xd018
0x00000044 0x0000E11C andeq lr, r0, ip, lsl r1
0x00000048 0x0000E128 andeq lr, r0, r0, lsr #2

```

RAM

Debug monitor: 0x25 8-bit characters

- finding child = segd
- child was not found
- creating: segd
- Finished FS initialization
-
- Created process with pid 1 (SP = 0x20000)
- Created process with pid 2 (SP = 0x28000)
- Created process with pid 3 (SP = 0x2C000)
- Created process with pid 4 (SP = 0x36000)
- Created process with pid 5 (SP = 0x34000)
- opening file: DEV:segd
- process 5 file descriptor = 0
- opening file: DEV:gpio/20
- process 4 file descriptor = 0
- opening file: DEV:gpio/19
- process 3 file descriptor = 0
- opening file: DEV:monitor/0
- opening file: DEV:ttrng
- process 2 file descriptor (f) = 0
- process 2 file descriptor (rndf)= 1
- 418294306Opening file: DEV:gpio/18
- process 1 file descriptor = 0
- 2562694096194938438940474621931554527732535076234846925
- 466061328345710831868185416119060104478572298110939188
- 01361446152226272834524632757932711601301463

GPIO

IC

ARM timer

Monitor

SOS btn

GPIO pin: 16
Press

Log

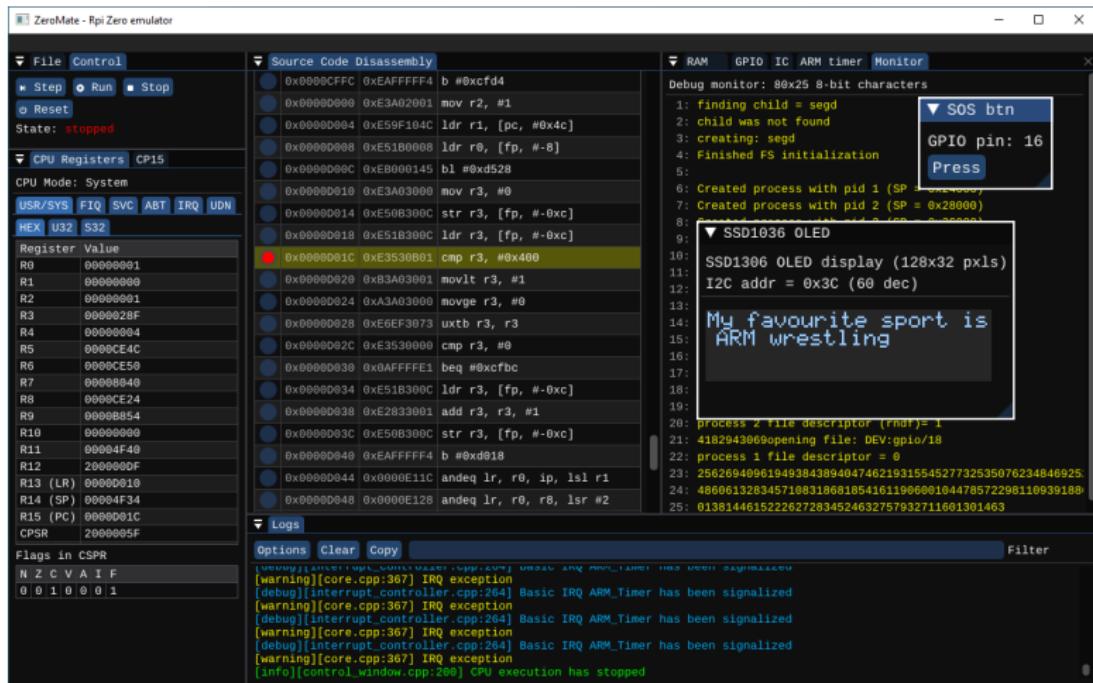
Options Clear Copy Filter

```

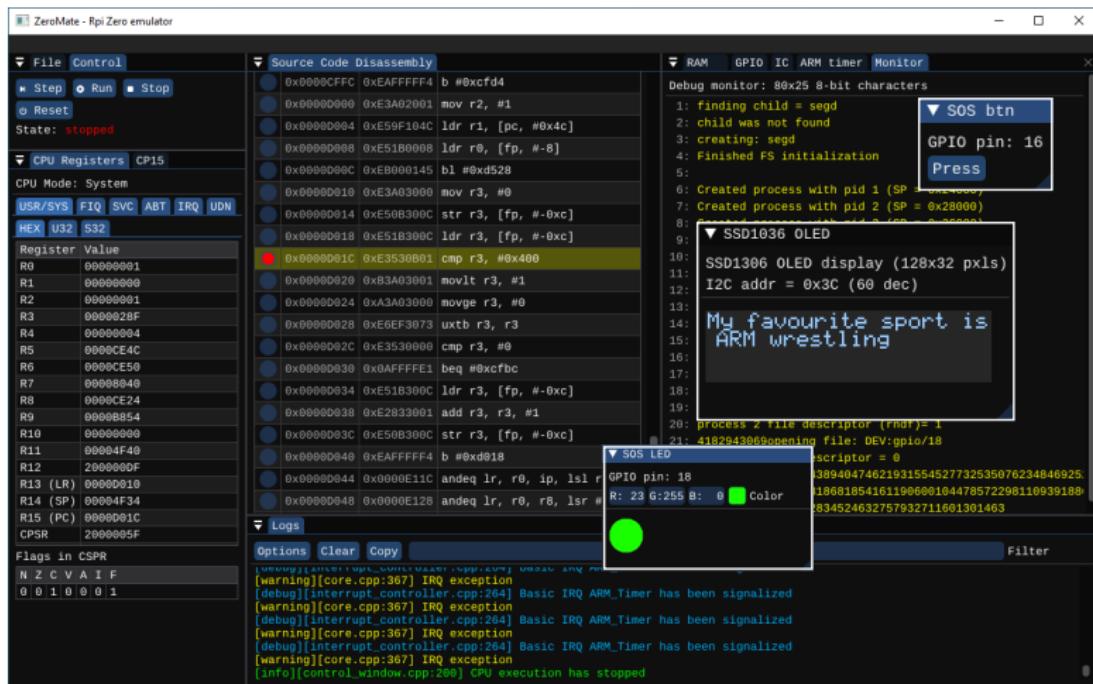
[warning][core.cpp:367] IRQ exception
[debug][interrupt_controller.cpp:264] Basic IRQ ARM_Timer has been signaled
[warning][core.cpp:367] IRQ exception
[debug][interrupt_controller.cpp:264] Basic IRQ ARM_Timer has been signaled
[warning][core.cpp:367] IRQ exception
[debug][interrupt_controller.cpp:264] Basic IRQ ARM_Timer has been signaled
[warning][core.cpp:367] IRQ exception
[info][control_window.cpp:208] CPU execution has stopped

```

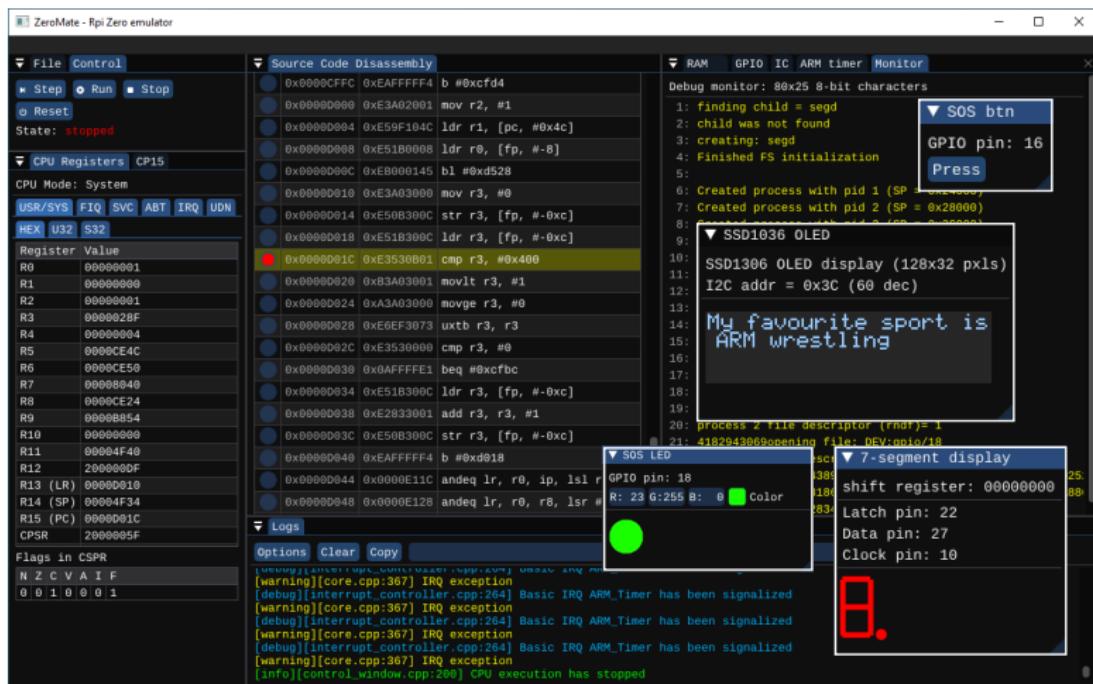
ZeroMate - externí periferie

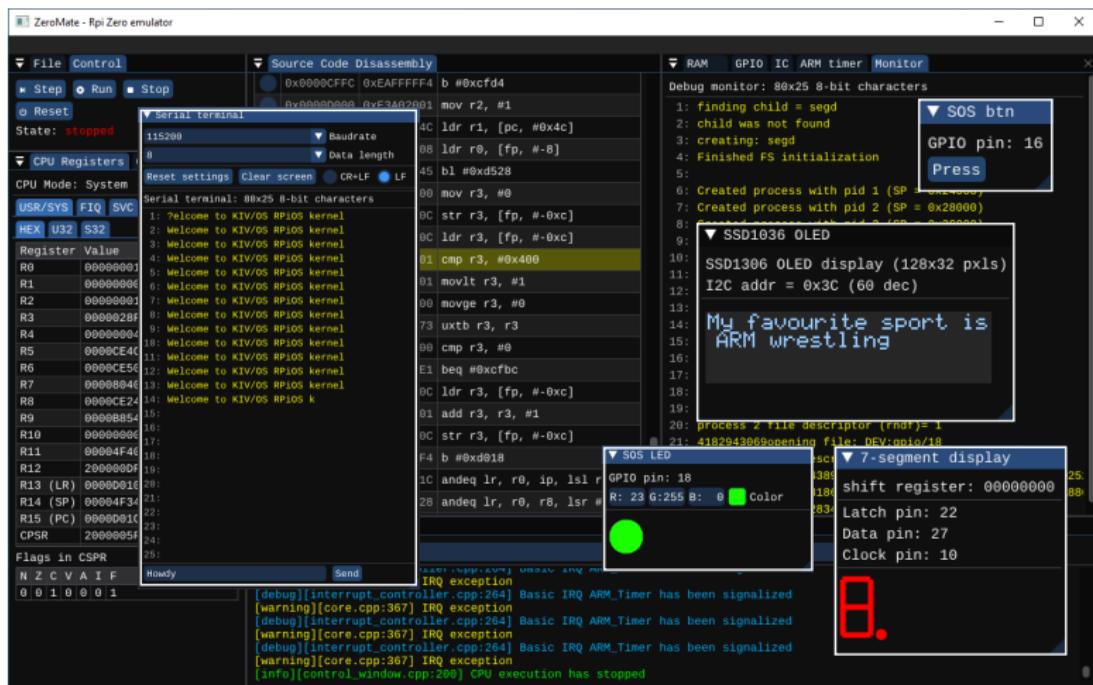
ZeroMate - externí periferie

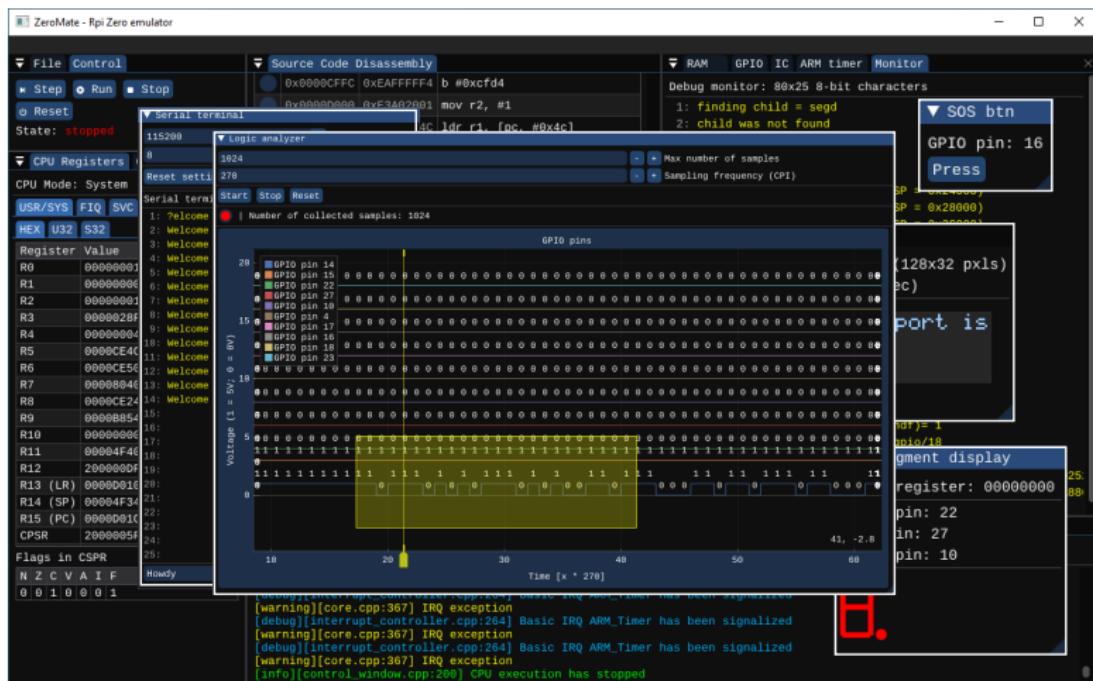
ZeroMate - externí periferie

ZeroMate - externí periferie

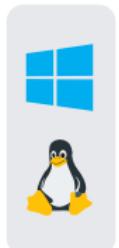

ZeroMate - externí periferie

► <https://github.com/silhavyj/ZeroMate>

- závislosti automaticky staženy a sestaveny (.gitmodules + CMake)
 - GoogleTest, ImGUI, dylib, elifio, GLFW, capstone, ...

1) Unit testy

- jádro emulátoru (exekuce ARMv6 instrukcí)
- GoogleTest, CI (regresní testy)
- pokrytí $\approx 78\%$

2) Funkční testy

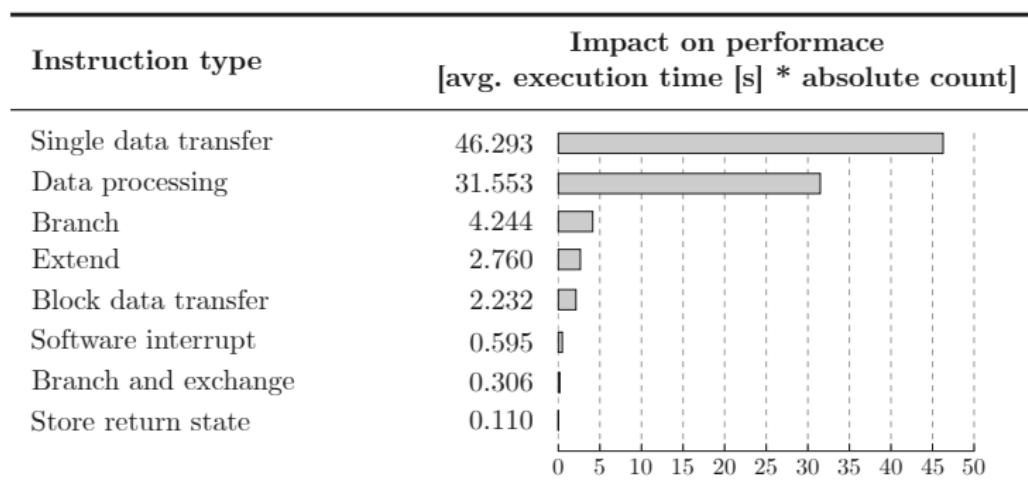
- BCM2835 periferie
- připravená sada příkladů (.ELF)
 - UART, FPU, GPIO, I²C, plánování procesů (EDF, RTL), ARM timer, ...

3) Aplikační testy, GUI

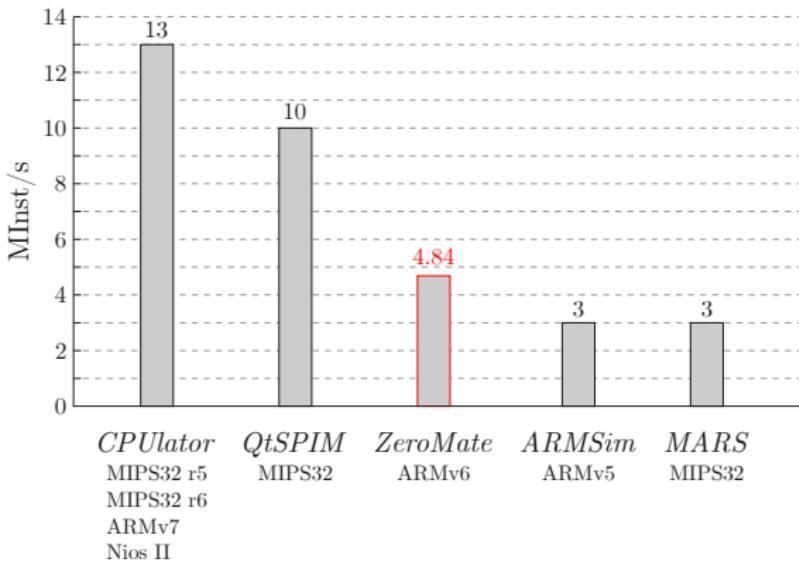
- KIV/OS cvičení
- dotazník hodnocení celkové použitelnosti

Výkonnost emulace ARMv6 instrukcí

- výkonost emulace \approx 4-5 Minst/s (▶ KIV-RTOS)
- analýza rychlosti emulace jednotlivých instrukcí
 - \Rightarrow potenciální optimalizace

Porovnání výkonosti s ostatními emulátory

- pouze orientační ([► https://cpulator.01xz.net/](https://cpulator.01xz.net/))
- **ZeroMate jako jediný podporuje MMU**
 - využití s každým přístupem do paměti ($\approx 42\%$ instrukcí)

Děkuji Vám za pozornost

▶ <https://github.com/silhavyj/ZeroMate>

